בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תק"ה

פרשת
תצוה
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **תצוה**, שבת־קודש **פרשת זכור**, כמה ימים לפני **יום פורים הקדוש**, ועלינו להבין שאנחנו נמצאים בזמן קדוש ונעלה מאד, שאפשר בזמנים כאלה לפעול דברים עליונים מאד.

ומה הדבר הכי גדול שאנחנו יכולים לפעול? שנזכה להיות קשורים, חבוקים ודבוקים בהקב"ה! זה עולה על הכל! זה התכלית של הבריאה!

רבינו ז"ל (ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לז) מצטט את דברי הזוהר־הקדוש (בא, מב.), שתכלית הבריאה היתה **'בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ'** - כדי שנדע מהקב"ה; זוהי תכלית הבריאה! הקב"ה ברא את כל העולם כדי שיהיו נבראים שיכירו כבוד־מלכותו, שזו התכלית הנרצה - התכלית הכי גדולה!

וזה מה שאנחנו צריכים לפעול בימים אלו, וזו סגולתם הגדולה של ימים אלו...

אנחנו בימים אדר הקדושים, ו**'אֲדָר'** הוא מלשון **'אָדָר'** - שאדם רוצה לדור אצל הקב"ה, שזו תהיה הדירה שלי וזה יהיה המקום שלי - תמיד אצל הקב"ה! שזה הענין של **'בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ'** - אם אדם זוכה להכיר את הקב"ה.

רבינו ז"ל (ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כא) מביא מאמר החכם (ומקורו בספר קדום): **'אִלּוּ יְדַעְתִּיו - הֲיֵיתִיו'**; כלומר: אם הייתי יודע איזה דבר באמת - 'הֲיֵיתִיו', הייתי שם... זאת אומרת: **אם אדם זוכה לידיעה אמיתית על איזה דבר - הוא שם! הוא חלק מזה!** 'ידיעה אמיתית' היינו שאדם קשור לשם ב'ידיעה מלאה ושלימה', ואזי הוא ממש שם...

ושם מדבר רבינו לגבי דביקות בהקב"ה, שכשאדם זוכה "להיכלל בשורשו" - להיכלל בהקב"ה, אזי כביכול **'הֱיֵיתִיו'** - הוא נדבק בהקב"ה לגמרי... וממשיך רבינו ואומר שם: **מה הקב"ה חי לנצח, גם האדם הזה זוכה לחיות לנצח, כי הוא נכלל לגמרי בהקב"ה...**

אז ימים אלה - **ימי אדר הקדושים** - הם ימים מסוגלים לזה, ובפרט ב**ימי פורים הקדושים** - ימים אלו הם זמני־רצון שאפשר לאדם לפעול כל משאלות ליבו לטובה אצל הקב"ה, שעל זה איתא בגמרא (ירושלמי מגילה דף ה.): **'כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד - נוֹתְנִין לוֹ'**; וכן נפסק בשולחן־ערוך (או"ח, סימן תרצד, סעיף ג): **'אֵין מְדַקְדְּקִים בְּמָעוֹת פּוּרִים[א], אֶלָּא כָּל מִי שֶׁפּוֹשֵׁט יָדוֹ לִטֹּל - נוֹתְנִים לוֹ'**; ואמרו צדיקים שאותו דבר מתקיים בשמים: **'כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד'** - כל הפושט ידו בתפילה[ב], ישנה הבטחה של **'נוֹתְנִין לוֹ'** - לא בודקים אותך אם אתה כן ראוי או לא ראוי, בפורים - זהו זה: **אתה מבקש, ואתה מקבל!**

רק צריך שיהיה לאדם שֵׂכֶל, ומיד כשנכנסים ימי פורים הוא פושט את ידי ומבקש כל הזמן את הקב"ה על כל מה שצריך; **הרי אנחנו צריכים כל־כך הרבה ישועות ורחמים - הן ברוחניות והן בגשמיות, והנה בא זמן כזה שאפשר לפעול את הכל!** והכל בתמימות ופשיטות - שאדם זורק את השכל שלו, ואומר: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁ"בִּלְתְּךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ" - בִּלְעָדֶיךָ אֵין לִי שׁוּם דֶּרֶךְ שֶׁאוּשַׁע, רַק אַתָּה יָכוֹל לְהוֹשִׁיעַ אוֹתִי!'...**

על־פי הטבע - הוא לא רואה שום דרך לישועה, ועומדים כנגדו מניעות עד השמים ובכל הצדדים, אבל הוא יודע את הכלל שמסר לנו רבינו הקדוש (ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רנ, ועוד): **'הַטֶּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וּתְפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הַטֶּבַע'** - אדם לא מסתכל על שום דבר, רק מקיים דברי המגילה (אסתר ב, ה): **"אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי"**; ואומרים חכמינו הקדושים במסכת מגילה (דף יב:) שכל הכינויים הללו סובבים על ענין התפילה: **'תָּנָא, כֻּלָּן עַל שְׁמוֹ נִקְרְאוּ: "בֶּן יָאִיר" - בֵּן שֶׁהֵאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּתְפִלָּתוֹ; "בֶּן**

א. כי בדרך־כלל, כשאדם הולך לצדקה - מותר לבדוק אותו על מה אוסף צדקה; מותר לדרוש ולבקש מדוע הולך לצדקה. אבל בפורים 'כל הפושט יד - נותנין לו'; **אתה לא בודק ולא שואל, מישהו פשט יד? תן לו! אל תעשה חשבונות!**

ב. כי **'פשיטת יד'** הוא ענין **תפילה**, וכמו שכתוב במלחמת עמלק על משה רבינו שעלה להר בעת שהלך יהושע ללחום עם עמלק (שמות יז, יב): **"וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ"**, ואומר התרגום: **'וַהֲוָה יְדוֹהִי פְּרִיסָן בִּצְלוֹ'** - ידיו היו פרושות בתפילה, ועל־ידי־זה הכניע את עמלק, נמצא ש**'כל הפושט יד'** לעניין פורים סובב על **'פשיטת יד בתפילה'** - שאדם פורש כפיו בתפילה!

ואכן, בעבר היתה התפילה תמיד בדרך 'פרישת כפיים', אך זה התבטל מחמת שזה נעשה מנהג אצל הגויים, ועל־כן הפסיקו את זה, ועם־כל־זאת אומר רבינו בספר־המידות (אות תפילה, סימן מו; וע"ע שם באות נפילה, סימן יב): **'בִּשְׁעַת תְּפִלָּה יִפְרֹשׂ כַּפָּיו, כְּאִלּוּ מְקַבֵּל אֵיזֶה דָּבָר'**; וברוחניות הוא הענין האומר - לפרוש ולפשוט כפיו בתפילה, ובפרט בפורים!

שִׁמְעִי" - בֵּן שָׁשְׁמַע אֵל תְּפִלָּתוֹ; "בָּן קִישׁ" - שֶׁהִקִּישׁ עַל שַׁעֲרֵי רַחֲמִים וְנִפְתְּחוּ לוֹ!.

אשרי הזוכה וזוכה ללמוד מסכת מגילה לפני פורים! אין הכנה יותר גדולה לפורים מללמוד מסכת מגילה[ג]! כל מסכת מגילה, מתחילתה לסופה, מדברת מענייני פורים, ומהימים שלפני פורים - אלו הימים שאנחנו נמצאים בהם עתה, ובשבת־קודש זו בשעה טובה זה כבר **י"א אדר**, שעל זה מתחילה המשנה במסכת מגילה: **"מְגִלָּה נִקְרֵאת בְּי"א בְּי"ב בְּי"ג בְּי"ד בְּט"ו"**; ודקדקו צדיקים: מהו **מְגִלָּה "נִקְרֵאת"**? לכאורה היה צריך לומר **"קורין"** את המגילה, ומהו **"נִקְרֵאת"**? פירשו צדיקים: **המגילה היא כזה אור גדול, ומונחים בה כ"כ הרבה סודות, ומי הוא שיכול לקיים "קוראים" את המגילה? ולכן הוא "נקראת" דהיינו שנקראת מעצמה בשמים!**

אם צדיקים אמרו, שכדאי לאדם לרדת לזה העולם **פעם אחת** כדי לקרוא את המגילה[ד], וכי אפשר לנו לתאר מה העניין של **"קריאת המגילה"**?!...

על מגילת אסתר יש ספר קדוש בשם **'כתם אופיר'** [מהרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע[ה]], ושם הוא מפרש בדרך נפלאה איך גנוזים בו סודות נוראים ונפלאים; במגילת אסתר לא מוזכר שמו של הקב"ה בפירוש אפילו פעם אחת (העניין הזה צריך הסבר בפני עצמו מה זה מלמד אותנו לעובדא ולמעשה, אך על כל פנים כך הוא), **אבל בראשי־תיבות ובסופי־תיבות** מרומז הרבה שמו של הקב"ה במגילה [ובדברי האריז"ל מפורשים הרמזים הללו], ולא בכל פעם זה 'כסדרן' - יהו"ה, כי ישנם י"ב צירופי הוי"ה, אבל יש פעם אחת שכתוב כסדרן, והוא בפסוק שמביא את דברי אסתר אל אחשוורוש[ו] (אסתר ה, ד): "יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם אֶל הַמִּשְׁתֶּה" וגו' - ראשי־תיבות שֵׁם הוי"ה. כי זה מה שקורה בפורים, שמתקיים "יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם אֶל הַמִּשְׁתֶּה" - שאדם זוכה לבוא אל המלך אפילו אם הוא לא כ"כ בדרגה גבוהה...

כי ביום פורים יש גילוי אלקות באופן שאין בכל השנה כולה, וכמובא בדברי האר"י הקדוש (רבי נתן מביא את זה, וכן איתא בכל דברי הצדיקים), שבפורים מתגלה כזה אור שבכל השנה - גם בשבת ויו"ט - לא מתגלה אור כזה, ונקרא **"הארת מרדכי"** - האור הגדול של מרדכי הצדיק! זה אור מיוחד שיורד עתה בימי פורים, ואשרי אדם שזוכה

ג. כבר עוררנו על זה מט"ו בשבט - שנזכה להגיע לפורים ולסיים את מסכת מגילה, **זו ההכנה הכי יפה לכבוד פורים - שאדם לומד מסכת מגילה! ואם לא זכה עד עתה - לפחות יתחיל עכשיו! כל המאמרים של מסכת מגילה מאירים את פסוקי מגילת אסתר! כשלומדים את המסכת - זה מאיר לאדם בצורה אחרת לגמרי...**

ד. 'לקרוא' היינו גם 'לשמוע', כי "שומע כעונה", ואדם ששומע את המגילה זה כמו שהוא קורא.

ה. הספרים של הרבי מקאמרנא - בלתי אפשרי לתאר מהם! איזה גילוי אלקות יש בתוכם!

ו. בפשטות היא דיברה אז אל אחשוורוש.

לדעת שיורד עכשיו כזה אור, ושאפשר לנו להידבק בזה - כל אחד כפי עניינו, ואף שאדם חושב: 'וכי אני יכול לזכות לזה?... הלא יש לי יצר הרע כ"כ גדול... אני מכיר את עצמי היטב, אני יודע שאני לא כ"כ צדיק'... **אבל בפורים מתקיים "יָ'בוֹא הַ'מֶּלֶךְ וְ'הָמָן הַ'יּוֹם אֶל הַמִּשְׁתֶּה" - כולם! וקורין את זה - יָ'בוֹא הַ'מֶּלֶךְ וְ'הָמָן הַ'יּוֹם - בנשימה אחת, כדי להורות על קדושת יום פורים, איזה גילוי מתגלה ביום הזה!**

ודייקא כתוב **"אֶל הַמִּשְׁתֶּה"**, כי המשתה צריך להיות בקדושה ובטהרה גדולה מאד... **וזה ענין חשוב שצריכים לחזור ולעורר עליו שוב ושוב: "המשתה"! העניין של שתיה!** והסימן בזה: 'מה אתה עושה כל השנה'; אדם שהוא זהיר כל השנה בתכלית הזהירות ונשמר לא להגיע לשום נגיעה של שכרות ושתיה, אלא רק יין לקידוש והבדלה - זה מה שמותר [כמו שהזהירנו רבינו ז"ל בפירוש], רק כוס אחת של יין לקידוש והבדלה, ולא יותר, אזי השתיה שלו בפורים זה ענין אחר לגמרי... אבל לשתות יין מלבד בקידוש והבדלה? **בשום פנים ואופן! הוא לא מתחיל! הוא לא נוגע!**

ולא משנה 'מתי' - אם זה חתונה, אם זה שבע ברכות, אם זה שאר אירועים - **לא משנה! לא נוגעים ביין!** פתאום נחשק לו לשתות... ובפרט כשאף־אחד לא משגיח עליו, ואין שם צדיק וכו', הוא לוקח עצמו לשתות ומשתכר... ועוד בטענה שהוא מכין עצמו לפורים... **וכי זו הכנה לפורים?! כך מתכוננים לפורים?!... עם שתיה אתה מכין את עצמך לפורים?!... זה סימן שצריכים לבדוק היטב מה עם השתיה שלך בפורים...** כי גם על פורים שכתוב (מגילה ז.) "עד דלא ידע", אין הכוונה שהוא משתכר ונופל שיכור ולא יודע כלום מעצמו... הצדיקים מסבירים לנו מה זה **"עד דלא ידע"! תסתכלו בקונטרס שיצא לאור לכבוד פורים[ז] מה פירוש "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"!**

אדם שהוא משתכר ונופל ולא יודע כלום מעצמו רח"ל - וכי זה נקרא "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"?! זה נקרא "עד דלא ידע **'כלום'**" - הוא לא יודע מאומה... אבל לא כתוב "עד דלא ידע **כלום**", אלא כתוב גדר מיוחד: "עד דלא ידע **'בין ארור המן לברוך מרדכי'**", ולהגיע לזה - זו 'עבודה שלימה'... לא סתם "עד דלא ידע" כלום, ה' ישמור... **העניין של "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" הוא שאדם מגיע לכזאת דביקות בהקב"ה עד ש"הכל אלקות" ממש! ה'ארור המן' זה אלקות, וה'ברוך מרדכי' זה אלקות!**

למה באמת יש **'ארור המן'**? מדוע ישנם רשעים שנראה כאילו הם מצליחים ו"גָּבְרוּ חָיִל" (איוב כא, ז) ונראים כשולטים וכו'? זה הכל משחק - 'משחק פורים'... זו הצגה של פורים! נראה כאילו הוא 'על הגובה', אבל זה סתם... **זה הצגה שהקב"ה מנהיג את העולם כדי שאנחנו נחזור בתשובה!**

ז. [הקונטרס הקדוש "חָדָשׁ אָדָר וּפוּרִים מֵאִיר וְשָׂמֵחַ"].

הגמרא אומרת במסכת מגילה (דף יד.): **'גְּדוֹלָה הֶסֵּרַת טַבַּעַת יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה נְבִיאִים וְשֶׁבַע נְבִיאוֹת שֶׁנִּתְנַבְּאוּ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל שֶׁכֻּלָּן לֹא הֶחְזִירוּם לַמּוּטָב וְאִלּוּ הֶסֵּרַת טַבַּעַת הֶחְזִירָתָן לַמּוּטָב'**; כלומר, מה שהסיר אחשוורוש את טבעתו והעבירה להמן, הועיל הרבה יותר מכל הנביאים הקדושים - ישעיה, ירמיה, יחזקאל וכו' וכו' - שהוכיחו את ישראל, כי למעשה - היה חורבן ביהמ"ק... ביהמ"ק נחרב, ויצאו לגלות, וכל נס פורים היה בסוף שבעים שנות הגלות - אחר חורבן בית ראשון, שציפו אז שיגאלו, כי ידעו את דברי הקב"ה, שאחר שבעים שנה יהיה בנין ביהמ"ק, והם טעו אז בחשבון וכו', וחשבו שכבר פספסו את הגאולה ח"ו, ובאמת הגיע אז הזמן שהיו צריכים להיוושע, **ואשרי הזוכה לדעת שזה הזמן עכשיו - שזוכים לראות ניסים גילויים וגדולים!**

הגמרא אומרת שם (דף יב.): **'מִפְּנֵי מָה נִתְחַיְּבוּ שׂוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל[ח] שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר כְּלָיָה?'** - ואמנם זכינו לבטל את הגזירה, אבל למה בכל לנגזרה הגזירה? עונה הגמרא? **'מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע'** - מחמת שהלכו לסעודה של אחשוורוש; מרדכי הצדיק ביקש והתחנן: **'אל תלכו לשם! זה 'טרייף־פסול'! אסור להיות שם!'... והיו אלו שטענו: 'אבל יש הכשר... זה הכל בד"צ'... ומרדכי הצדיק התריע: 'אל תלכו! "בְּנִי אַל תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם"** (משלי א, טו) **- זה לא המקום של נשמות ישראל!'...**

מדוע? כי גם אם המוצר הוא כשר - הבשר, הדגים, היין, הכל כשר בהכשר הכי מעולה, אבל **"המקום"** הוא טמא! זה מקום של רחמנא ליצלן גועל נפש של ניאוף, ה' ישמור, ואיך אתה אפילו חושב להתקרב לשם?!... מה אתכם?!... אבל התגבר עליהם היצר־הרע, ואיפה הוא התגבר? בעניין של 'אמונת־חכמים'; **מרדכי הצדיק אומר משהו - צריכים לצייית! מרדכי הצדיק הוא היה החכם שבדור[ט], ואם הוא אומר 'אל תלכו לשם' - לא הולכים!**

ובפרט בזמן כזה - שחיכו וציפו על בנין בית־המקדש, ומרדכי הצדיק ידע שעומד מעט תהיה הישועה [וכל החשבון המוטעה היה ע"י אחשוורוש וחבר מרעיו], והוא מבקש: **'תתאפקו! תחכו! עוד מעט ניוושע! כבר סבלתם שבעים שנה, ועוד מעט תהיה הישועה!'...** והם אמרו: 'לא... מרדכי לא מבין... אתה יודע איזה יופי בסעודה של אחשוורוש?'... - וכמו שכתוב בתחילת המגילה, שאחשוורוש לא עשה סתם סעודה, ומלבד האוכל והשתיה שהיה שם - הכל היה בהשקעה של פאר ויופי **"בַּחֲצַר גִּנַּת**

ח. פעמים רבות הגמרא משתמש בלשון 'סגי נהור', כי לא רוצים להגיד דיבור שלילי וקללה על נשמות ישראל, לכן משתמשים בלשון **"שונאיהם של ישראל"**. וזה לבד הוא לימוד עצום, כי מי הם **"שונאיהם של ישראל"**? זה הס"מ, היצר הרע, עמלק! הם "שונאיהם של ישראל"! והם בעצם הגורמים לכל הדברים האלו.

ט. עי' מגילה ט"ו ע"א: מרדכי **"בלשן"**, ונקרא כן לפי שהיה יודע בשבעים לשון (ר"ח). הוא היה מהסנהדרין ואנשי כנה"ג.

בִּיתַן הַמֶּלֶךְ: חוּר כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ" וגו' - אחשוורוש היה עשיר גדול, והשקיע שם... ורק מלראות את זה - היה 'יוצא העיניים'... **אבל מרדכי הצדיק אמר לא ללכת לשם!**

והנה, אדם שאין לו אמונת־חכמים אמיתית - יש לו כל מיני חשבונות... והוא כבר מבין יותר טוב... הוא טוען: 'הצדיק לא מבין... פשוט חבל לפספס את זה'... וזה מה שאכן קרא, שהם הלכו אל הסעודה, וזה ה"י גרם את כל הגזרה שנגזרה, רחמנא ליצלן...

וכאמור, כל זה בא לעורר את נשמות ישראל לחזור בתשובה; הקב"ה מעורר את נשמות ישראל בתשובה, ולכן היתה 'הסרת הטבעת' - אחשוורוש הסיר את טבעתו ונתנה להמן, והמן כבר המציא גזירה לשנה שאח"כ - מחודש אדר עד אדר הבא - כי קיבל רשות מאחשוורוש, יש לו אגרת שהוא יכול לגמור ח"ו עם נשמות ישראל.

ואומר הפסוק (אסתר ד, א): **"וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה"** - מרדכי הצדיק הבין מה קורה, והחל לעורר את כולם: 'אתם יודעים איזו גזירה נגזרה?'... והבינו שזה רציני, כי כולם ידעו: 'עם המן לא מתחילים'... והתעוררות לעשות תשובה שלימה, ומרדכי הצדיק החזיר אותם בתשובה - **'צוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יָצַע לָרַבִּים'** (אסתר ד, ג); וזה מה שהצדיקים תמיד מעוררים אותנו - לחזור בתשובה, ואשרי אדם שמקשיב לדברי הצדיקים, וכמו שהיה באותו זמן - עם ישראל באמת קיבלו את דברי מרדכי הצדיק וחזרו בתשובה וזכו לבטל את הגזירה הנוראה... **וכמה צריכים אמונת חכמים בשביל זה!**

ואם יש לאדם אמונת חכמים, נזכיר זאת שוב[י], הוא מדקדק כל השנה לא לגעת ביין מלבד קידוש והבדלה, **והוא אפילו לא מגיע בכלל "לריח" של יין, ו'עראק' - מה דכר שמיה...**

וגם אנשי שלומינו שנוהגים לשתות בפורים - מי שיכול לעשות זאת[יא] - יזכור היטב שכל ענין השתיה בפורים צריך להבין את האדם לענייני של **"עד דלא ידע"** -

---

י. לא כ"כ נעים ו'גישמאק' לדבר מזה, אך מוכרחים לעשות זאת.

יא. אני חוזר ומדגיש: "מי שיכול"! למה? כי יש כאלה שאינם יכולים... ומובא בקונטרס הנ"ל (אות י"ז) **ידיעה חשובה מאד:** יש כאלה שאינם יכולים לשתות יין, ולא משנה הסיבה לכך - אם זה בריאות גופו, ואם זה בריאות נפשו, או שהיה פעם מָכוּר לדברים כאלה וכו', **הוא צריך להיות חכם ואכן לקיים "עד דלא ידע" - הוא לא יודע כלום הוא רק מקיים "אמונת חכמים", והוא יודע ש"מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"** (ישעיה ו, ג), **והוא לוקח מיין ענבים ואומר: "לשם יחוד וכו' שהשתיה הזאת תחשב לי כאילו אני שותה יין", ובזה הוא יוצא לכל הדעות! זו השתיה הכי מהודרת לאותו אדם שיודע ומכיר את עצמו!**

ובפרט אדם שיודע על עצמו שזה ממש 'פיקוח נפש' בשבילו, ולפעמים זה פיקוח "הגוף", כי זו סכנה לגופו, וכאמור - לפעמים זה הנפש שלו, **אז לָמָה צריך את זה?!...**

שיזכה להידיעה הגדולה המוזכרת בדברי רבינו ז"ל[יב]: **"תַּכְלִית הַיְדִיעָה - שֶׁלֹּא נֵדַע"**; דהיינו, **הידיעה הכי גדולה: "שֶׁלֹּא נֵדַע"!** כי בפורים יכולין להגיע למדרגה כזאת גבוהה בדביקות הקב"ה **'עד דלא ידע'** - הוא לא יודע כלום, אלא הכל אין־סוף! ה'ארור המן' הוא אין־סוף, ה'ברוך מרדכי' הוא אין־סוף!

שזה בדיוק מה שארע לנשמות ישראל באותו הדור, שהם הגיעו לכזה מצב, שבהתחלה לא היתה להם אמונת־חכמים בשלימות, והם הלכו לסעודת אותו רשע, והנה הגיע המן, והרגישו היטב **"אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי"** (פיוט 'שושנת יעקב'), ועל־ידי־זה חזרו בתשובה - מכח 'הסרת הטבעת'!

ואכן, אם היה להם שֵׂכֶל, הם היו מתקרבים כבר על־ידי **'ברוך מרדכי'** - שהיו זוכים להבין שמרדכי הוא **"ברוך"**, ו**'ברוך'** זה הדבר הכי גדול, שזה ענין 'מאה ברכות' שמברכים בכל יום, ו**'ברוך'** זה ענין **'בריכה עליונה'** - ממשיכים אורות עליונים מלמעלה וכו', ואדם שמכיר מהו **"ברוך מרדכי"** - זהו זה! הוא בורח[יג] למרדכי הצדיק, והוא יודע: 'זה מקום טוב... פה לא יהיה לי שום דבר רע!' הו**א עומד אצל הצדיק והוא יודע שזה המקום הכי בטוח והכי שמור!** אבל הם פגמו בזה, ולכן הם היו צריכים להגיע ל'ארור המן' כדי לזכות ל'ברוך מרדכי'... הם ראו איך המן מתחיל להשתלט ולהשתולל וכו', ואז חזרו בתשובה...

נמצא א"כ, שבפורים זוכים להגיע לעניין של **"עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"** - אדם לא יודע: מי קירב אותך יותר? 'ארור המן' או 'ברוך מרדכי'?... הרי לא באת כ"כ מהר ל'ברוך מרדכי'... היית איפה שהיית, והיו לך כל מיני שאלות וספיקות ובלבולים - 'מי אומר שזה מרדכי... מי אומר שזה "ברוך"'... ה'ברוך מרדכי' לא היה אצלך כ"כ פשוט... היו לך כל מיני בלבולים... כי אדם עובר כל מיני ניסיונות בימי חייו, ועוברים עליו בלבולים וספיקות... **נמצא שלא ה'ברוך מרדכי' קירב אותך, אלא דווקא ה'ארור המן'!** כשראית איך המן התחיל כבר להשתגע, ראית מי הוא, וממילא חזרת בתשובה וברחת ממנו והגעת באמת אל המקום שהיית צריך להגיע...

זה הפירוש של **"עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"**, שאדם אומר: 'אני לא יודע כלום... אני עכשיו אצל הקב"ה, אני נמצא אצל הצדיק, ואני לא יודע מה הביא אותי לפה - האם 'ארור המן' הביא אותי, או 'ברוך מרדכי' הביא אותי - אני לא יודע... הוא שותה וכ"כ שמח ומהלל להקב"ה ובוכה: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּמְחֹל לִי שֶׁהָיִיתִי אֵיפֹה שֶׁהָיִיתִי, פָּגַמְתִּי בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, מֶה עָשִׂיתִי לְעַצְמִי'**... זו שתיה אמיתית של פורים! כך צריך להיות לאדם **"עד דלא ידע"** - הוא לא

יב. ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כ"ד; חלק ב', סימנים ז' ופ"ג. ומקורו מִסֶּפֶר קדום.

יג. על־ידי **'ברוך'** הוא זוכה להיות **'בורח'** - אותן אותיות, כי **ח'** ו**כ'** הן אותיות מתחלפות.

יודע כלום, הוא יודע: **הכל אלקות!**

וכך אומר האר"י הקדוש, ורבינו מביא **את זה בקיצור** (ליקו"מ ח"א סי' לג), **שיש ניצוץ** קדוש גם ב'ארור המן', כי מוכרח שיהיה משהו שיחייה אותו... אם המן לא היה מקבל חיות מן הקדושה - הוא לא היה יכול להתקיים, כי גם הרשעים מקבלים איזו חיות כלשהי, ואמנם בצמצום גדול, אבל הם מקבלים משהו.

אומר האר"י הקדוש: **'המן'** בגימטריא **צ"ה**, ועם הכולל יוצא צירוף גימטריא יחוד שני שמות קדושים: **א"ל אדנ"י**; ולכאורה יפלא: וכי גם **'המן'** הוא יחוד שמות קדושים?... הרי זה המן הרשע... **אך כאמור, זה מוכרח להיות! מוכרח שיהיה בתוכו 'המן' איזה גילוי אלקות - איזה ניצוץ שמחייה אותו!**

ובעניין זה נזכיר שיש לפעמים בלבול אצל אנשים בין המילה **'הָמָן'** - שזה המן הרשע, לבין המילה **'הַמָּן'** - הוא האוכל שאכלו נשמות ישראל במדבר ארבעים שנה. יש שלא יודעים ההבדל ביניהם - **'המן'** ו**'המן'**... ועל הַ'מָּן' שאכלו נשמות ישראל במדבר אומרים חכמינו הקדושים (יומא עב:) שזה היה מאכלם של מלאכי השרת - **"לֶחֶם אַבִּירִים אָכַל אִישׁ"** (תהלים עח, כה); ולא היה בו שום פסולת, ולא הוצרכו לצאת לצרכיהם, והכל מרוב קדושת **הַמָּן** - שדומה למילת **הָמָן** עד שיש המתבלבלים ביניהם, ומה הלימוד היוצא מזה?

אומרים צדיקים (מוסבר בדברי רבי נתן בליקוה"ל הלכות פורים): כל האכילה והשתיה של פורים ומצות סעודת פורים - הכל בבחינת **'מָן'**, שזהו סוד (אסתר ט, יט) **"וּמִשְׁלֹחַ 'מָנוֹת' אִישׁ לְרֵעֵהוּ"** - בפורים שולחים **'מָן'** [בלשון רבים: **'מָנוֹת'**] אחד לשני... למה? כי כל סעודת פורים - הבשר, הדגים, וגם השתיה - זה הכל בבחינת 'מָן'! **בפורים מתגלה כזה אור גדול, שאפילו האכילה הפשוטה כ"כ גבוהה! ועל כן יש מצוה גדולה שלא מצינו בשאר זמנים - להרבות בסעודת ומשתה פורים בכל מיני מעדנים וכו', כי הכל בבחינת "אֲכִילַת מָן"!** נמצא שאכן **'הָמָן'** בפורים נעשה באמת **'הַמָּן'**...

כך מגלה האר"י הקדוש, ומוזכר בקיצור בתורה ל"ג הנ"ל - שצריכים לתת חיות לניצוץ הזה, ואיך עושים את זה? ע"י שאדם הוא לא יודע **'בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי'**... הוא מגלה שגם בתוך המן יש ניצוץ קדושה, ובמה זה מתבטא? **כי המן, הוא זה שגירש אותך אל הצדיק! הוא גרם לך להגיע אל הקדושה!** וממילא בזה אתה נותן חיות לניצוץ הזה, אבל יחד עם זאת (משלי כה, כב): **"גֶּחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ"** - שזה מה שעשתה אסתר המלכה במשתה היין שלה, שהיא הזמינה את המן, והגמרא אומרת (מגילה טו:) שאז היא קיימה **"גֶּחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ"**, כי בזה היא הכניעה אותו וזו היתה המפלה שלו - במשתה היין, שהגיע בפעם הראשונה, וזה היה הכנה לפעם השניה, שאז הוא כבר קיבל את הסוף שלו... וזה היה דווקא בתוך משתה

היין, שמזה אנו ג"כ רואים מהו הכח של 'סעודת פורים' - לְמָה יכול האדם לזכות אז!

ושוב נאמר: אכן, אדם יכול לפעול בסעודת פורים - באכילה ובשתיה - דברים נוראים מאד, **אבל יזכור היטב ש"לשתות" אין הכוונה שיהיה שיכור וישתולל וישתגע... זה סתם!** והסימן הוא: **'מה עשית לפני פורים'...** האם שבוע לפני פורים ג"כ שתית כדי "להכין את עצמך" לפורים?...**וכי זו ההכנה שלך ליום פורים הקדוש - ששתית ונעשית שיכור והשתוללת ובזה גרמת שאנשים שהגיעו יתמהו ויאמרו 'מה זה צריך להיות שאברכים ככה שותים'... 'מה קרה פה'... - אדם כזה שככה שתה - "השתיה" שלו בפורים הוא שישב באיזו פינה 'בין תנור לכיריים' ויגיד תהלים, ובפרט יגיד את מזמור כ"ב בתהלים, שזה שייך ביותר לפורים, כי הוא המזמור שאסתר המלכה אמרה: "אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי רָחוֹק מִישׁוּעָתִי דִּבְרֵי שַׁאֲגָתִי", ויבכה את המזמור הזה כמה פעמים ויאמרו בכוונה...**

ואמנם זה כואב קצת לדבר מזה, אבל צריכים להיות מציאותיים... וזהו המבחן שהיה לנו כדי להתכונן לפורים: שאדם יודע מה העניין של פורים, בחור שותה יין - ומה הוא עושה? סתם משתגע?! וכי זה נקרא "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"?! זה סתם... צריכים לדעת מה זה "ימי פורים" ומה אפשר לפעול בהם!

מוהרא"ש היה תמיד חוזר ואומר: **תשתה כמה כוסות - אחת או שתים, והנה כבר הראש שלך מסתובב, ואתה שמח ב"ה... צריכים לרקוד ולשמוח וכו', אבל לשתות עוד כוס ועוד כוס ולהשתגע - מה אתה פועל בזה?!... שאח"כ יצטרכו לקחת אותך אחרי שטינפת את כל המקום?!... זו היתה הכוונה של השתיה בפורים?!... לשתות בפורים מדובר על אדם שיש לו מוח, והוא יודע איך לשתות ומה עושים אז!**

חכמינו הקדושים אומרים (סנהדרין ע.) שהיין נקרא "**תִּירוֹשׁ**" כי '**זָכָה - נַעֲשָׂה רֹאשׁ**'; אם אדם זוכה - הוא נעשה '**ראש**', דהיינו שהוא מקבל ראש הדבוק בהקב"ה. אבל: '**לֹא זָכָה - נַעֲשָׂה רָשׁ**'; אם הוא לא זוכה - נעשה עני ואביון, ה' ישמור... **אילו פנים יש לאדם כשהוא נעשה "רש" משתיית יין!** ועל כן צריכים לדעת זאת היטב - מהו 'יום פורים', ומה ענין השתיה בו.

התחלנו לדבר מהגמרא במסכת מגילה על הפסוק: "**אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי**"; אומרת הגמרא שבפסוק הזה טמון כל עניינו של מרדכי הצדיק: מאותו הפסוק - '**אִישׁ יְהוּדִי**' וגו' - מתחיל הגילוי של מרדכי הצדיק, והנה ידועה לנו ההבטחה של רבי נתן, שאם אדם יצעק להקב"ה ארבעים יום או שלושים יום קודם פורים: '**הַצִּילֵנִי מִקְּלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק**' הוא יזכה לראות את מרדכי הצדיק בשעת קריאת המגילה; אדם שומע זאת ומתחיל לחפש - איפה מרדכי הצדיק?... אולי הוא נמצא מתחת לאיזו תחפושת?... הוא מחפש 'פה' ו'שם'... **אם צעקת כ"כ הרבה שתזכה להינצל מטומאת**

המן עמלק, הרי כשתתחיל לקרוא במגילה "אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי" תראה שהוא פה! הנה - "וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכָי"! הנה מרדכי הצדיק! כי רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' קצב): **פָּנָיו שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ**; אתה רוצה לראות את מרדכי הצדיק? הנה, תסתכל על המילים האלו: **"וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי"**.

ומיד כתוב: מי היה מרדכי הצדיק? **"בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי"**; והנה צריכים לדעת, שאין הכוונה פה בסדר דורות רגיל של אבא, סבא, סבא-רבא, אלא זה היה הרבה דורות לפני כן. מרדכי הצדיק לא היה ממש הנכד של שמעי והנין של קיש, אלא היו הרבה דורות ביניהם... הוא היה **"אִישׁ יְמִינִי"** - משבט בנימין, הנכד של שאול המלך, ושאול המלך הוא **"בֶּן קִישׁ"** - כי כן היה שמו של אביו: **קיש**; ומהו **'בֶּן שִׁמְעִי'**? זה סובב על **שִׁמְעִי בֶּן גֵּרָא**, שֶׁאִתּוֹ היה הסיפור עם דוד המלך כשהוצרך דוד המלך לברוח מירושלים - "בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ" (תהלים ג, א), והיו לו אז ביזיונות גדולים מאד - שהוא, בתור מלך ישראל, צריך לברוח מפני בנו, וכשברח דוד המלך - יצא כנגדו שמעי בן גרא, שאמנם הוא היה הרבי של הבן שלו, והיה ראש הסנהדרין - היה אדם גדול בתורה, אבל היתה לו מחלוקת על דוד המלך, וכאשר ברח דוד המלך מירושלים עם אנשיו דרך הר הזיתים - יצא שמעי בן גרא מתחת להר "וְהוּא קִלֵּלֵנִי קְלָלָה נִמְרֶצֶת", ה' ישמור... ואז יואב בן צרויה רצה להרוג אותו תיכף ומיד, ואמר: 'אני חותך לכלב הזה את הראש'... וענה ואמר דוד המלך (ש"ב טז, י): **"מַה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כֹּה יְקַלֵּל כִּי ה' אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת דָּוִד"**; ופה הגיע דוד המלך למדרגה הגדולה של **"עד דלא ידע"**... הוא הגיע לכזאת השגה שאע"פ ששמעי בן גרא קילל אותו, הוא פוקד על שר צבאו: **'אל תיגע בו! לא עכשיו!'**.

אולם, אע"פ שהוא לא קיבל את העונש שלו מיד 'על המקום', אח"כ הוא בא על עונשו; וזהו מוסר לאדם החושב שהוא 'על הגובה' והוא יכול "לסדר" את השני ולעשות כל מיני דברים נגדו - יש לו כל מיני 'תוכניות' ו'חברים' ו'קְשָׁרִים' שלו עם כל מיני אנשים "גנגסטרים" ומשטרה וכו' - **אבל הוא לא מבין ש'בַּבּוֹר שָׁהוּא כָּרֶה לַאֲחֵרִים - בּוֹ הוּא יִפֹּל'... הוא לא מבין שהוא כורה לעצמו בור שלבסוף יפול בתוכו!** אותו דבר כאן: אמנם דוד המלך אמר ליואב בן צרויה לעזוב אותו - 'אל תיגע בו; לא עכשיו'... אך הוא היה חייב מיתה עפ"י ההלכה, כי היה 'מורד במלכות' [הרי דוד היה מלך, והוא ביזה וקילל את המלך, והיה חייב מיתה], ואכן יואב בן צרויה צדק לפי ההלכה, אבל דוד המלך הגיע לכזה ביטול שציווה עליו לא לעשות לו מאומה - 'לא עכשיו'... אבל: 'הוא עוד יקבל את שלו, אל תדאג'[יד]...

יד. מובא בדברי המגיד ממעזריטש זי"ע בשם הבעש"ט הקדוש: מהי הנקמה הכי גדולה שאדם יכול לעשות ברשע?

ואכן, אח"כ כשחזר דוד המלך לירושלים, הוא בא וביקש מחילה וסליחה, ודוד המלך מחל לו [כי ידע שהוא צדיק], אך עם־כל־זאת לפני שדוד המלך הסתלק הוא אמר לשלמה המלך: 'אתה זוכר מה עשה לי שמעי בן גרא - הוא היה חייב מיתה, תטפל בו'... כי לפי ההלכה הוא חויב מיתה, והיה צריך תיקון... אמנם הוא ביקש מחילה, אבל אחר שעשה כזה ביזיון לדוד המלך - התחייב מיתה.

והנה עלינו להבין איך כל זה קשור לענייננו:

בזכות זה שדוד המלך לא נקם ולא הרג את שמעי בן גרא 'על המקום', מה זכינו? זכינו שהגיע מרדכי הצדיק - שהוא "בֶּן יָאִיר **בֶּן שִׁמְעִי**", זהו **שמעי בן גרא**... כי כאמור, אין הכוונה שמרדכי הצדיק היה הנכד שלו - בן בנו - אלא מצאצאיו. ובזכות זה שלא הרש דוד המלך את שמעי 'על המקום', הוא המשיך לחיות, והיו לו ילדים, ומזה יצא **יאיר** שממנו יצא **מרדכי הצדיק**... נמצא שהיה פה כבר התיקון של הענין - כי שמעי בן גרא בא ממשפחת 'ימיני' - משאול המלך, וגם אצל שאול המלך היתה בעיה שהשאיר את עמלק חי, וכמו שנקרא בהפטרת 'שבת זכור', ששאול המלך היה צריך להרוג את אגג תיכף ומיד, ולגמור אֹתוֹ, אבל לא עשה כן, וגם שם היה ענין של אמונת חכמים, כי שמואל הנביא אמר לו בשם הקב"ה שצריכים להכרית את עמלק לגמרי - "עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה מֵאִישׁ עַד אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד שֶׂה מִגָּמָל וְעַד חֲמוֹר"; אבל הוא חמל על הצאן - "וַיַּחְמֹל שָׁאוּל וְהָעָם עַל אֲגָג וְעַל מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר" וגו', ואמרו: 'כזה צאן שְׁמֵנִים? בואו נביא אותם קרבן להקב"ה'... ואגג המלך נשאר חי ומזה נולד המן... [ואמנם הרגו את אגג כבר יום אח"כ, אבל באותו היום הוא כבר הצליח להוליד עוד ילד, ומזה יצא המן הרשע].

היוצא לנו מכל זה, שֶׁפֹּה היתה כבר ההכנה לימי פורים - ששאול המלך לא הרג את אגג,

---

אדם חושב: 'אסלק אותו ו"אגמור" אותו'... המגיד מביא את הפסוק (תהלים צד, א): **"אֵל נְקָמוֹת ה' אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ"**; אומר המגיד: הנקמה הכי גדולה זה שהקב"ה 'מופיע' ומגלה את הגילוי שלו! הוא מגלה איך שיש חשבון על כל פרט ופרט!

וכך אמרו צדיקים לגבי הנקמה מהעמלקים הגרמנים ימח שמם, מהי הנקמה הכי גדולה נגדם? אכן, נלחמו בהם והכניעו אותם ונעשו אומה שפלה, אבל מהי הנקמה הכי גדולה? **זה שעם ישראל חזרו ונבנו ב"ה, והתחדשו לגמרי והקימו את כל התלמודי־תורה והבתי־ספר ובתי־מדרשים בכל העולם - הן בארץ ישראל והן בחוץ לארץ - אין נקמה יותר גדולה מזה!**

וזהו: **"אֵל נְקָמוֹת ה' אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ"** - שהקב"ה **מופיע** את הגדלות שלו ואת האור שלו, זה הדבר הכי גדול! ומזילא - וכי צריכים לנקום?... וכי אדם יתחיל לנקום ברשע?... מה יעשה - יחסל אותו?!... זה בלתי אפשרי גם בגשמיות - כי יהיה על זה משפט... מה אתה עושה?!... אלא: "אֵל נְקָמוֹת **ה'** אֵל נְקָמוֹת **הוֹפִיעַ**" - הקב"ה יגלה את הגילוי שלו ויופיע - וכולם ייכנסו בתוך האדמה ויברחו! **זו הנקמה הגדולה!**

ומזה יצא המן, וכן דוד המלך לא הרג את שמעי בן גרא - מרוב דביקות להקב"ה, ושמעי בן גרא נשאר חי, ומזה יצא מרדכי הצדיק...

אלו דברים נוראים איך הקב"ה מנהיג את העולם, והכל מרומז בדברי חכמינו הקדושים במסכת מגילה (דפים י"ב: - י"ג), מה גרם את הישועה הזו שלא הרג דוד המלך את שמעי בן גרא ומזה נולד מרדכי הצדיק...

נחזור לדברי הפסוק: **"אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכָי"**; ומדוע אפוא מוזכרים שלושה כינויים אלה - **'יְאִיר', 'שִׁמְעִי', 'קִישׁ'**?

ראש וראשון נבאר מהו **'מָרְדֳּכָי'**: איתא בגמרא (חולין קלט:): **מָרְדֳּכָי** מלשון **בְּשָׂמִים**, וכמו שכתוב (פרשת שבוע הבאה - 'כי תשא', שנקרא בשבוע של פורים) בעניין הבשמים של הקטורת ושמן המשחה - "וְאַתָּה קַח לְךָ **בְּשָׂמִים רֹאשׁ**", אומר רש"י: **'חֲשׁוּבִים'**; וממשיך הפסוק: **"מָר דְּרוֹר"**, ואומר התרגום: **'מֵירָא דַכְיָא' - 'מור'** הוא אחד מסממני הקטורת, ו**'דכיא'** פירושו **'טהור'** היינו **"נקי"**; אומרת הגמרא: **'מֵירָא דַכְיָא'** זה **'מָרְדֳּכָי'**; שהוא ענין של **בְּשָׂמִים**, ומדוע? **כי כל העניין של פורים זה ענין של 'בְּשָׂמִים'! גם אסתר נקראת "הדסה" - על שם ריח טוב! הצדיקים מכניסים בנו 'ריח טוב'! בפורים צריך להגיע לאדם ריח טוב, ולא ח"ו הפוך - ריח רע, ה' ישמור!**

רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ח), שֶׁכָּל התוכחה של צדיקים היא כדי להכניס באדם 'ריח טוב', ולהוציאו מכל הריחות הלא-טובים... **אתה שותה בפורים אבל איזה ריח יש לך?... מריחים ריח של בְּשָׂמִים - ריח טוב - או ח"ו להפך?!... כל הענין של פורים זה ענין של 'מֵירָא דַכְיָא' - 'מרדכי הצדיק', שהוא המכניס בנו את הריח הטוב!**

ואיך זוכים ל'ריח טוב'? את זה אנחנו אומרים פעמיים בכל יום באמירת הקרבנות; כשהיו מכינים את הַבְּשָׂמִים לקטורת - היו שוחקין אותו, כי לא לוקחים את כל הסממנים שלמים - יש 'מור וקציעה' וכו' וכו', שהם מיני בְּשָׂמִים שלקחו בשביל הקטורת, ומה היו עושים איתם? כותשים אותם עד שנהיו "דקה מן הדקה", וככה מדליקים את זה, וזה נותן ריח טוב.

וכך אנו אומרים באמירת הקרבנות: **'תַּנְיָא רַבִּי נָתָן אוֹמֵר'** - זוכים שמזכירים את שמו של רבי נתן... **'כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק'** - כשהכהן מכין את הקטורת [בכל פעם שהוצרכו למלאות את הכמות שצריכין] והיה שוחק וכותש את הסממנים, **'אוֹמֵר הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק'** - היתה מְצָוָה לומר זאת בשעה שכתש את הַבְּשָׂמִים: "הדק היטב היטב הדק"; ומדוע צריכים להגיד את זה? על זה ממשיך התנא: **'מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים'** - הדיבור של הכהן בשעה שמכין את הַבְּשָׂמִים ואומר **"הדק היטב היטב הדק"**, **"הדק היטב היטב הדק"**, קולו באומרו זאת **"יָפֶה לַבְּשָׂמִים"** - זה מועיל בשביל הַבְּשָׂמִים...

ומה הקשר בין קולו של הכהן אל הַבְּשָׂמִים? פה כל הסוד של פורים: **'הַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים'** - אנחנו צריכים לזכות ל'ריח

טוב של בְּשָׂמִים', שנזכה להיות בבחינת **"מָרְדָּכַי"** - 'מֹר דָּכְיָא', **"אֶסְתֵּר"** - 'הֲדַסָּה', שיהיה בנו כל הריחות הטובים האלו, ואיך זוכים לזה? **"הַקּוֹל" - יָפֶה לַבְּשָׂמִים!** ע"י שתשמיע את הקול שלך בתפילה, ותקרא ותצעק להקב"ה: **'הַצִּילֵנִי מִקְּלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק'**, ותבקש כל הפורים תפילות ותחינות, ותקיים 'כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד - נוֹתְנִין לוֹ', אזי **'הַקּוֹל'** הזה הוא **"יָפֶה לַבְּשָׂמִים"...**

אגב נזכיר, שהמילה **'יָפֶה'** מרמזת על הגאולה, וכמובא בדברי הרה"ק ר' נפתלי צבי מרופשיץ זי"ע, שעפ"י זה פירש האיחול "שהזיווג יעלה **ים"ה**", כי לעתיד יהיה שמו של הקב"ה במקום י-ה-ו-ה - **יהי"ה**, בגימטריא שלושים, ויחד עם שם **אדנו"ת** יעלה בגימטריא **ים"ה** - תשעים וחמש [וזה בדיוק גימטריא **'המן'**...[טו]], וזהו: 'הַקּוֹל - **יָפֶ"ה** לַבְּשָׂמִים', **יָפֶ"ה** הוא היחוד שיהיה לעתיד לבוא, וע"י ה**'קול'** שלך, תזכה שיהיה **יָפֶ"ה** לַבָּשָׂמִים - תהפוך את הטומאה של **המ"ן** [אותה גימטריא כנ"ל] לענין של **'בְּשָׂמִים'**, וכך תקיים **"עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"**, כי זכית להשמיע קולך בתפילה, וזה זיכה אותך **"לִבְשָׂמִים"** - ריחות טובים, וכו', וזה הסימן שאתה **"הָדֵק הֵיטֵב"**, דהיינו שאתה זוכה ל**"דביקות"**, ולא סתם 'דביקות' אלא **"הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק"** - 'הלוך' ו'חזור' אתה דבוק בדביקות גדולה בהקב"ה, ודווקא בשעה שאתה 'כותש' - מרגיש לפעמים ענין של 'כתישה'...

ובזה יש לנו קֶשֶׁר לפרשת השבוע, שבתחילתה מובא ענין **הדלקת המנורה** - זו 'הקדמה' לכל הכתוב אח"כ בפרשה, ולכאורה יפלא: מדוע נכנס פה ענין 'הדלקת המנורה'?... הלא בפרשת **תרומה** היה לנו את 'בנין המשכן' וכל כליו, ובפרשת **תצוה** מובא כל ענין בגדי אהרן הכהן והכהנים, ואלו הם שתי פרשיות אלו - 'כלי המשכן' ו'בגדי כהונה', ומה נכנס פה באמצע שתי פרשיות שני פסוקים אלו שהקב"ה אומר למשה רבינו: **"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"** - תְּצַוֶּה את בני ישראל שיביאו לך את השמן שצריכים להדליק בו את המנורה כל השנה בביהמ"ק, ורק אחר שני פסוקים מתחילה הפרשה של **"וְאַתָּה הַקְרֵב אֵלֶיךָ אֶת אַהֲרֹן אָחִיךָ" וגו'** ותביא לו את בגדי הכהונה... ומה נכנס פה העניין של **'הדלקת המנורה'**?

אבל פה מונח כל הסוד האמור, שהצדיקים מוסרים נפשם ומגלים לנו ענין של **"כָּתִית לַמָּאוֹר"** - עובר על האדם כל מיני 'כתיתה', מה זה 'כתיתה'? כל אחד עובר בחיים מה שעובר... וכמו שהזכרנו לגבי 'שחיקת הקטורת' - ששוחקים וכותשים את הקטורת, אבל מה עושים בשעה שכותשים אותו? אומרים: **"הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק"**, והלימוד

טו. מובא בספרים הקדושים, שכשמכים את המן - הוא מרגיש את זה! זה לא סתם שאדם מַכֶּה... **המן הרשע מרגיש את ההכאות האלו! הוא ממש מקבל מכות!**

בזה: אם יש לאדם שֵׂכֶל, הוא יודע שֶׁכָּל מה שעובר עליו הכל כדי לקרב אותו להקב"ה, ולא ח"ו להעניש אותו ולגרש אותו!

יש בני אדם שעוברים כ"כ הרבה צרות בחיים והם כבר חושבים "לא צריכים אותי"... הוא אומר: "אני לא שווה כלום, והראיה - תסתכל מה עובר עליי ברוחניות בגשמיות, תראה איך אני נראה, תראה איך כל החיים שלי, תראה את השלום־בית שלי, זה סימן שאני לא שווה כלום וזהו"... אבל אדם צריך לדעת שֶׁכָּל התכלית של "**כְּתִית**" כדי שיהיה "**לַמָּאוֹר**", ואומר שם המדרש: **הַשֶּׁמֶן־זַיִת שֶׁמֵּאיר הֵכִי יָפֶה וַהֵכִי טוֹב זֶה דָּוְקָא עַל־יְדֵי "כְּתִית" - שֶׁפּוֹתְתִים אוֹתוֹ! לוֹקְחִים אֶת הַזֵּיתִים וְסוֹחֲטִים אוֹתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא הַשֶּׁמֶן הֵכִי מְעֻלֶּה... זה "כְּתִית - לַמָּאוֹר"!**

הבעל־טורים אומר שם, ש"**כְּתִית**" מרמז על חורבן בית־המקדש, למה? כי בית־ראשון היה 410 שנים, בית־שני היה 420 שנה, שזה "**כתית**" - **ת"כ** (420) **ות"י** (410), אלו שני בתי־המקדשות שלבסוף נחרבו, והאדם צריך לדעת היטב שזה אמנם "**כְּתִית**" אבל "**לַמָּאוֹר**"! ובוודאי זה צער גדול שאין לנו בית־המקדש, ואנחנו מתאבלים תמיד על החורבן ומבקשים מהקב"ה שיבנה לנו בית־המקדש, אבל כל ה"**כְּתִית**" הזה - שעמד הבית רק 410 שנה ואח"כ רק עוד 420 שנה, ואח"כ יצאנו לגלות - כל התכלית היא "**לַמָּאוֹר**"!

וזה מה שהצדיקים מלמדים אותנו - להחזיק מעמד! ועל־כן צריכים להביא את השמן הזה אל הצדיק כדי שהוא יתן לנו עצות ונדע שאנחנו **כן** חשובים אצל הקב"ה! אדם לא יגיד: "לא צריכים אותי... מי צריך אותי... והוא מתבייש ומחביא עצמו"... הוא בתוך הבית במיטה, וחושב "לא צריכים אותי"... **חס ושלום!**

ואם התחלנו לדבר מפרשת השבוע, נזכיר שיש דבר חשוב בפרשה זו שאין בכל פרשיות התורה (מאז שנולד משה רבינו בפרשת שמות ועד פרשת 'וזאת הברכה') - בכל פרשה מוזכר שמו של משה רבינו הרבה פעמים, ורק בפרשת תְּצַוֶּה לא מוזכר שמו של משה רבינו כלל וכלל.

ובעל־הטורים מביא על המקום את דברי הזוהר (בהשמטות לספר דברים), שהטעם לכך כי משה רבינו ביקש מהקב"ה לכפר את חטא העגל - "**וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ**" (שמות לב, לב), לא צריכים להזכיר את השם שלי... ואם הצדיק מבקש - התפילה לא שבה ריקם, ואם משה רבינו ביקש לא להזכיר את השם שלו, זה התקיים בפרשת תְּצַוֶּה, שבה לא מוזכר שמו של משה רבינו.

וכי זה עונש? **ח"ו לחשוב כך!** ומהו אפוא העניין בזה? **רבינו אומר שהצדיקים מוסרים את נפשם לגמרי ולא רוצים בכלל שיזכירו את שמם ובזה הם ממתיקים את הדינים!** לא צריך שיהיה כתוב השם שלי, העיקר שיאיר לנשמות ישראל - שיהיה "**לַמָּאוֹר**"!

ואומר רבינו, שדווקא על־ידי שמוסרים נפשם, ולא רוצים שיהיו מוזכרים - שזה

ענין של 'מסירות נפש', אבל אומרים: 'מוטב שימחה שמי על המים כדי לעשות שלום'... **אתם יודעים כמה צדיקים צריכים להגיע למושג של "יימחה שמי על המים" כשהם רוצים לעשות שלום בעולם - בין אדם לחברו או בין איש לאשתו?... כמה ביטול יש להם! אי־אפשר להסביר כמה ביטול־זמן וכוחות ונפש וכו', אבל הקב"ה אומר: 'מוטב שיימחה שמי על המים כדי שיהיה שלום'... זה אצל הקב"ה הכי חשוב!**

כי הענין של "מוטב יימחה שמי" נאמר בפרשת סוטה, כשרוצים לעשות עמה את הדין שצריכין, אבל הקב"ה רוצה להצילה - אולי באמת זה רק חשד ולא היה מקרה אמיתי, וציווה הקב"ה שיקחו את פרשת סוטה, יכתבו את שמו הקדוש, וימחקו את זה, והיא שותה את זה, ואם היא אכן טהורה - היא תקבל ברכות; ועל זה אומר הקב"ה: "מוטב יימחה שמי, הכל כדי שיהיה שלום"... **אצל הקב"ה הכי חשוב השלום!**

והצדיקים הולכים באותה דרך, והם עושים את הכל כדי להשרות את השלום, אע"פ שהצדיק היה יכול באותו הזמן ללמוד ולהתפלל ולעשות דברים טובים ויפים... **אבל צריכים להציל פה זוג בישראל - שזה הכי חשוב אצל הקב"ה!**

האיסור של 'מחיקת השם' הוא אחד מעשרת הדיברות - "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא" (שמות כ, ו), זה הכי חמור, ה' ישמור! ואעפ"כ אומר הקב"ה: 'תמחק את השם שלי, העיקר שיהיה פה שלום'...

ואצל משה רבינו מתקיים הענין הזה בפרשת השבוע - פרש תְּצַוֶּה, שלא מוזכר שמו כלל בכל הפרשה. ואיפה מתקיים הענין הזה, כביכול, אצל הקב"ה? **במגילת אסתר** - שזה תמיד יוצא באותו זמן של פרשת תְּצַוֶּה... **במגילת אסתר לא מוזכר שמו של הקב"ה בכל המגילה! וזה העניין הזה: הקב"ה אומר 'אני צריך עכשיו לעשות שלום בין נשמות ישראל אליי, שהם צריכים להיות דבקים בי, ולא צריכים להזכיר את השם שלי! תספר סיפור שלם עם כל מיני דברים - ולא צריכים להזכיר את השם שלי'...** שזה ענין של **'עד דלא ידע'** - הכל בהסתרה, בבחינת (חולין קלט:): **"אָסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מְנַיִן? "וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר"** (דברים לא, יח) - אמנם יהיה הסתרה, אבל תזכור היטב: **"וְאָנֹכִי"** הַסְתֵּר אַסְתִּיר - אל תאמר: 'אני לא שווה כלום, אני בהסתרה'... תזכור תמיד שיש **"אָנֹכִי"** - שזה האלקות של הקב"ה, **"וְאָנֹכִי"** הַסְתֵּר אַסְתִּיר! ואם אדם ישכח את ה'**אָנֹכִי**' - זו באמת בעיה... הוא ישתה וישתגע ויזיק את השני, ה' ישמור, בזה הוא שכח מ'**אָנֹכִי**'... אדם צריך להאמין שיש את **"וְאָנֹכִי"**, ובתוך ההסתרה שלו, **ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה** [כמו ששרים את הניגון...] **- הקב"ה נמצא שם!** זה מה שמתגלה בפורים, שלא מזכירים את שמו של הקב"ה בפירוש במגילה...

ואת כל זה אומר רבינו בליקו"מ ח"ב סי' ל"ב, שם רבינו מגלה ענין העלמת ספרי הצדיקים, שבאמת הוא פלא גדול: הרי כל הצדיקים כתבו הרבה ספרים - החל

מאברהם אבינו, יצחק אבינו ויעקב יצחק, שכתבו גוזמאות של ספרים, וזה רק האבות הקדושים, וכל מה שכתבו בכל הדורות - אמור להיות בידינו מיליארדים של ספרים, ומה קרה להם?... **אומר רבינו שגם זה בגדר "יימחה שמי", כי אם מוחים את הספרים האלו - אומרים בַּשָּׁמַיִם: אם מחו את ספרי הצדיקים - מוחים את ספרי הרשעים, כל ספרי הכפירות והאפיקורסות רח"ל!**

אומר רבינו, כל הספרים הללו שנעלמו במשך הדורות - זה בגדר **"מוטב יימחה שמי"**, כי **'ספר קדוש'** הוא **"שמו של הקב"ה"** [אומר רבינו: **סֵפֶ"ר** גימטריא **שֵ"ם**], ומוחים את זה, שלכן לא נמצאים בידינו כל ספרי הצדיקים שבכל הדורות, ואכן ב"ה נשארו לנו ספרים, ואפשר לנו להתחזק על-ידם, אבל היה צריך להיות ספרים בלי-ספור... ומה קרה איתם? הם נמחו מן העולם **"כדי להטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים"** - מחו את הספרים האלו, וממילא מוחים גם את הספרי-פסול...

ומדוע כ"כ חשוב למחות את ספרי הטומאה מן העולם? אומר רבינו: **אם היה נשאר אפילו דף אחד של ספרי פסול - של ירבעם בן נבט וכל הכופרים והאפיקורסים שבכל הדורות - לא היה אפשר להתקרב ולהחזיק מעמד... הקב"ה עושה חשבונות מְשָׁמַיִם שיתבטלו הספרים האלו!**

ומהי הישועה? **לקחת את הספרים ש'כן' נשארו לנו, וזכינו שהצדיקים השאירו לנו ספרים, ולגלות ולפרסם את זה - "פְּוצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה"! רבינו רצה שיגלו ויפרסמו את זה בכל מקום! ובזה תלוי כל הגאולה - להפיץ! שלא בית שלא נמצא בו הספרים הקדושים של רבינו! שֶׁכָּל אחד יֵדע שמדברים אליו - "כן צריכים אותי!"...** הוא כבר חשב שאצלו זה 'לאחר מעשה' ואין לו תקוה - הן לעצמו והן לשלום-ביתו, אין בכלל על מה לדבר... והנה בא ספר קדוש ומגלה לו שזה לא ככה... הוא תמה: 'מה, באמת?... זה יכול להיות ככה?'... ובתחילה מסרב להאמין לזה: 'לא, אתה סתם מספר סיפור... זה לא אמיתי'... ומגלים לו: **באמת! תסתכל! תקרא עוד ועוד ותראה שמדברים אליך! מגלים שגם לך יש תקווה בחיים!** אדם מתחיל לשמוע את זה - והנה הוא זכה לשלום-בית...

ומהו **'שלום בית'**? תחילה - שיהיה לו שלום בביתו של הקב"ה, שזה סוד "**בְּרֵאשִׁית** בָּרָא אֱלֹקִים" - **רא"ש בי"ת**, כי כל העולם זה הבית של הקב"ה, וה**'שלום בית'** הראשון צריכים שיהיה לאדם בינו לבין הקב"ה, ואח"כ ממילא יהיה לו שלום בביתו... **תיכף ומיד כשיהיה שלום לאדם בינו לבין הקב"ה - יהיה לו גם שלום בביתו!** למה? כי כל המריבות בבית זה כשכל אחד מחפש להשתלט על השני וכו', וזה גורם את כל המריבות והמחלוקת, אבל כשכל הכוונה היא רק **'אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבְנוֹת בַּיִת בָּרִיא וְשָׁלֵם, מוּאָר וְשָׂמֵחַ"** - אין שלום יותר גדול מזה...

וזה כל הסוד של "**כָּתְבִי לַמָּאוֹר**" - כל ה'**כתיתה**' שעובר על האדם בחייו, כל התכלית היא "**לַמָּאוֹר**"! ופה הצדיק לא צריך

להיות מוזכר... אלא רק "**וְאַתָּה תְּצַוֶּה**" - ולא כתוב מי מְצַוֶּה... לא כתוב מיהו '**וְאַתָּה**', רק אנחנו יודעים שזה משה רבינו, אבל לא מוזכר שמו בפירוש, כי משה רבינו אומר: '**לא צריכים להזכיר את שמי, כי אני יודע שאם לא יזכירו את השם שלי, ממילא יבטלו את כל הספרי-פסול האחרים, ובזה יהיה ישועה**'... ועל זה זכינו למגילת אסתר, שגם בה לא מוזכר שמו של הקב"ה...

ובעניין הסיפור של 'מגילת אסתר', אומר רבי נתן (ליקוה"ל, הלכות פורים), שהנה זכינו לי"ג סיפורים מרבינו ז"ל בספר הקדוש 'סיפורי מעשיות', ורבינו קרא אותם (ליקו"מ ח"א סי' ס): "**סיפורי מעשיות משנים קדמוניות**" - אלו הם המעשיות הקדושות של רבינו, שכלפי חוץ נראים כסיפורים רגילים, וכמו המעשה הראשון של הבת-מלך, שזה נראה סיפור משנים קדמוניות... **אבל מה שמרומז בהם - אי-אפשר לתאר כלל! ואפילו בפשטות - כשאדם לומד בזה קצת 'למעשה' כדי להבין איזה רמז שמרומז בהם, הרי 'סיפורי מעשיות' זה ביטול הבחירה!** רבינו אומר שם, שסיפורי מעשיות מעוררים מהשינה, וזה שונה מללמוד תורה או שיחה - **הסיפורי מעשיות מעורר אותו ממש! מקיץ אותו מן התרדמה!**

אומר רבי נתן, שכך כל סיפור 'מגילת אסתר', שזה נראה כמו סיפור שהיה, אבל זה '**סיפורי מעשיות משנים קדמוניות**'; ואפילו שזה אכן קרה במציאות - כל הסיפור שהיה שם, **אבל אתה יודע באמת מה קרה פה?...** ועל זה הזכרנו לעיל את הספר '**כתם אופיר**' של הרה"ק מקאמרנא זי"ע, ששם הוא מגלה גילויים נוראים בכל מגילת אסתר, כי כפי שהזכרנו לעיל, יש הרבה פעמים במגילת אסתר שמרומז שֵׁם הוי"ה ב"ה בראשי־תיבות וסופי־תיבות [הזכרנו את הפסוק "יָ'בוֹא הַ'מֶּלֶךְ וְ'הָמָן הַ'יּוֹם", ויש עוד הרבה מקומות כאלה, ולא רק שֵׁם הוי"ה אלא גם שאר שמות קדושים - ע"ב שמות וכו'; כל המגילה מלאה עם זה!].

ושם בספר '**כתם אופיר**' הוא מתחיל לבאר את תחילת המגילה "**וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**", ואומר שם: '**וַיְהִי בִּימֵי**' עולה בגימטריא **תשעים ושלוש**, ולענייננו: אותה גימטריא של '**יבנאל**', '**וַיְהִי בִּימֵי**' - '**יַבְנְאֵל**'... ומביא שם, שג' **פעמים השם אֵ"ל זה תשעים ושלוש**, ומלביש את זה בשמות ויחודים וכו'.

ואת מילת '**אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**' הוא מפרש עפ"י הפסוק (ישעיה מד,ו) "**אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן**" - גילוי אלקות! כי הנה ידוע לנו שֶׁכָּל "**הַמֶּלֶךְ**" שכתוב סתם במגילה - סובב על הקב"ה, ושם הוא מגלה שגם '**אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**' זה גילוי אלקות... **מן המילים הראשונות של המגילה ועד המילים האחרונות הוא עושה את הכל חתיכה אחת של אלקות!** וכמו שמובא בזוהר, שכל התורה כולה - מ"בראשית" עד "לעיני כל ישראל" זה שֵׁם אחד גדול של הקב"ה [יש כזה שֵׁם שמתחיל מ"בראשית ברא אלקים" עד "לעיני כל ישראל", וצריכים לדעת רק איך לצרף את זה], כל חמשת החומשים זה שם אחד גדול, **וכך הוא עושה עם מגילת אסתר!**

כי אדם יכול לחשוב: מה זה שמתחילים את המגילה עם "**וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**"?... ועל כך מגלה הרבי מקאמרנא: "**וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**" זה סוד של "**אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן**", וגם: '**וַיְהִי בִּימֵי**' זה '**יַבְנְאֵל**', ואם־כן - זה כבר 'סיפור חי'... והוא ממשיך ומגלה סודות נפלאים על כל מילה - "הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ **מֵהֹדּוּ** וְעַד כּוּשׁ", '**הֹדּוּ**' זה ענין של תודה והודאה להקב"ה, '**כּוּשׁ**' זה שכ"ו וכו', וכך הוא מגלה על כל ענין במגילה, **וכשאדם רואה את זה - זה מעורר אותו!** ועל זה אומר רבינו שסיפורי־מעשיות מעוררים את האדם מן השינה...

וזה בדיוק מה שהיה במגילת אסתר - הענין של '**שינה**', כי אומרת הגמרא במסכת מגילה[טז] (דף יג.): '**לֵיכָּא דְּיָדַע לִישְׁנָא בִּישָׁא כְּהָמָן**' - עוד לא היה אדם שידע כ"כ לדבר לשון הרע כמו המן! הוא היה "האלוף" של לשון הרע... ולגבי מה הגמרא אומרת את זה? שהמן הרשע אמר לאחשוורוש (אסתר ג, ח): "**יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל עָם וְאֶת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם**" - ובפשטות הוא מדבר אל אחשוורוש המלך, אבל גם הוא כיוון אז לדבר אל הקב"ה, כי אם יש להמן ניצוץ של הקדושה, והזכרנו את דברי האר"י הקדוש ש'**המן**' זה ג"כ יחוד קדוש (בגימטריא **צ"ו** עם הכולל, שני שמות קדושים), ומרומז שֵׁם '**הָמָן**' במילת '**הַמָּן**' הקדוש, אז הוא מדבר את הדברים האלו אל הקב"ה - יש לו גם מה להגיד להקב"ה... וכמובן "לשם שמים"... הוא אומר: '**יֶשְׁנוֹ**' עַם אֶחָד - הם '**יְשֵׁנִים**' כבר... הם שרויים בגלות כבר שבעים שנה, ושכחו כבר מביהמ"ק, והתייאשו כבר מהגאולה...

ולא רק זה, מובא במדרש, שהרשע הזה ימ"ש אמר, שלא רק עם ישראל יְשֵׁנִים, אלא גם '**אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֵלֶּה יָשֵׁן הוּא**', כי כך הולך - כפי שאדם מתנהג, כך מתנהגים אִתּוֹ מלמעלה, אם אדם שוכב במיטה ולא יוצא ממנה, הוא חושב שזה המקום הכי בטוח - לברוח תחת השמיכה וזהו... הוא נשאר בבית ו"זה המקום הכי טוב, כי ממילא לא צריכים אותי, וכאן אף אחד לא יגע בי ולא יצער אותי ולא יציק לי, וזהו"... - הוא חושב שזה הפתרון... **זה הפתרון? כמה אתה יכול לשבת תחת השמיכה?!... וכי זה פתרון?!...** 'תהיה גבר', תצא מהמיטה, ותתחיל לחיות! אבל אדם שהוא נופל בעניין של 'שינה', אז "זֶה לְעֻמַּת זֶה" ג"כ כביכול נדמה לו שהקב"ה מראה לו ג"כ ענין של 'שינה', וזהו '**אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֵלֶּה יָשֵׁן הוּא**' - כך אמר המן ב'לישנא בישא' שלו: '**יֶשְׁנוֹ**' עַם אֶחָד - הם '**יְשֵׁנִים**'...

אבל הגיע מרדכי הצדיק ואסתר המלכה והקיצו את נשמות ישראל מן השינה - **צריכים לצאת מהמיטה! זה לא תכלית להישאר ככה! המן מגיע ומה יהיה ה' ישמור...**

טז. צריכים ללמוד מסכת מגילה! ואכן הלוואי שיעשו איזה סיום ביחד עם מסכת מגילה, ולא מוכרחים דווקא עד פורים, אלא אפשר להמשיך גם אח"כ...

ולכן הגיע 'סיפור המגילה', כי רבינו אומר שם: **איך מקיצים אדם מהשינה שלו? ע"י סיפורי מעשיות**; רבינו אמר אז (חיי מוהר"ן, סי' כה): **היום אמרתי שלשה דברים לא כמו אנשי העולם**, ואחד מן הדברים הוא: **'הָעוֹלָם אוֹמְרִים שֶׁסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְסֻגָּל לְשַׁנָּה'** - רוצים להרדים ילדים, מספרים להם איזה סיפור, ואחרי כמה רגעים הם כבר ישנים... **'וַאֲנִי אָמַרְתִּי שֶׁעַל יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְעוֹרְרִין בְּנֵי אָדָם מִשְּׁנָתָם'**; שזה ענין **קריאת מגילת אסתר**, שהיא ה**'סיפורי מעשיות משנים קדמניות'**, וכשקורין את המגילה - פתאום האדם מתעורר: 'מה קורה כאן?'... קוראים "וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ", והוא שומע אילו גילויים ואילו אורות מתגלים פה, אז הוא רק רוצה לשמוע עוד ועוד... ובסוף המגילה הוא רוצה לשמוע עוד הפעם...

אולי אפשר לרמוז זאת בלשון הגמרא (מגילה ד.): 'חַיָּב אָדָם לְקְרוֹת אֶת הַמְּגִלָּה בַּלַּיְלָה **"וְלִשְׁנוֹתָהּ"** בַּיּוֹם'; כי כן הדין - שצריכים לקרוא את המגילה הן בליל פורים והן ביום פורים. וזהו: **"וְלִשְׁנוֹתָהּ"** - שזה מועיל **לשינה** שלו, שהנה הוא רק גמר את המגילה - וכבר רוצה **"לְשַׁנּוֹתָהּ"** שוב - כי התעורר **משינתו**, והוא מתעורר מאד 'איזה סיפור יפה'... כך מעוררים אותנו מהשינה, זה כל העניין של מגילת אסתר!

וזו הקדושה הגדולה שמתעוררת עכשיו, בימים אלו, שנפתח כזה אור גדול מהשמים שלא נמצא כל השנה, **אבל צריכים לנצל את זה... לא להיות בטלנים!** ולהיזהר מאד שלא יקח עצמו סתם לשתיה, ויפספס זאת...

מנהג ישראל קדושים להתאסף ללימוד בצוותא ביום פורים, וקורין זאת **'ישיבת מרדכי הצדיק'** [כי רבינו מדבר מעניין "הישיבה של הצדיקים", ומוסבר בדברי רבי נתן], כי חכמינו הקדושים אומרים (מגילה טז:) על הפסוק **"לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וְיקָר" - 'אוֹרָה זוֹ תּוֹרָה, שִׂמְחָה זֶה יוֹם־טוֹב, שָׂשׂוֹן זוֹ מִילָה, וְיקָר אֵלּוּ תְּפִלִּין'**; והדבר הראשון הוא: **'אוֹרָה זוֹ תּוֹרָה'**, ולכן **לפני** שאתה לוקח את השתיה וכו' - **תלמד משהו!** ומנהג ישראל קדושים עפ"י המובא בהלכה (שו"ע או"ח סי' תכט, סעי' א), שמתחילים ללמוד הלכות פסח בפורים; **תלמד משהו!**

הרי פורים זה 'קבלת התורה מאהבה', וכדאיתא בגמרא (שבת פח.) על הפסוק (אסתר ט, כז): **"קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים" - שֶׁקִּיְּמוּ מַה שֶּׁקִּבְּלוּ כְּבָר**; כי אכן בחג שבועות קיבלנו את התורה בהר סיני, אבל אומרת שם הגמרא: **'הָדוּר קִבְּלוּהָ בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ'**; ומדוע כתוב שקיבלוה **'בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ'**? לכאורה היה צריך להיות כתוב **"בימי מרדכי ואסתר"**... ומהו 'הָדוּר קִבְּלוּהָ **'בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ'**"? עפ"י הגילוי הנ"ל ש**'אחשוורוש'** הוא ענין של **"אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן"** - מובן מאד, כי הבינו אז שפורים הוא הזמן להתחיל התחלה חדשה, וכלשון סיום תורה ע"ד (בח"ב): **בְּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהֲתָחָלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל־כֵּן כָּל הַמִּצְוֹות הֵן זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁו ...** (ולא סיים); ואומר רבי נתן: **וְעַכְשָׁו - כָּל הַהֲתָחָלוֹת מִפּוּרִים**; כי מיום פורים אפשר לאדם להתחדש לגמרי ולהתחיל חיים חדשים - הן ברוחניות והן בגשמיות! ודווקא בתוך ההסתרה, שאנחנו

יודעים היטב מהי ה"הסתרה" הזו - "**פָּתִית לַמָּאוֹר**", אבל אנחנו יודעים שיכולים לעשות התחלה חדשה מפורים, **ונזהרים לבלות את היום בקדושה ובטהרה!**

בתורה - לזכור ללמוד 'שיעורי תורה' ביום פורים, הרי יש לך שיעורים בתורה, אתה לומד משהו כל השנה - שנים מקרא ואחד תרגום, הלכה, משניות, **ואל תיקח עצמך אל השתיה לפני שלמדת משהו** - כי הנה אתה שותה, וכבר עד מחר לא תוכל ח"ו ללמוד...

בתפילה - תיזהר מאד בתפילות של יום פורים, ובפרט מנחה וערבית! מספרים על **הרמ"א הקדוש** שהיה מסתובב במוצאי פורים בכל העיר כדי לבדוק שכולם התפללו ערבית וקראו קריאת שמע, וכן תפילת מנחה - בוודאי שצריכים להתפלל עוד לפני כן, כדי שאדם לא ישכח; **לא לשכוח את התורה והתפילה של פורים!** ואח"כ תשתה ותהיה שמח - אדרבה! תקיים את זה בשלמות! אבל **'עם מה אתה שמח'**? **'אוֹרָה זוֹ תּוֹרָה'** - זה הדבר הראשון! ואח"כ: **'שִׂמְחָה' - זֶה יוֹם־טוֹב'**, תעשה סעודה בבית, ותרקוד ותשמח בשמחה הכי גדולה, אבל לשמוח עם משהו! לזכור היטב ש"**הקול יפה לבשמים**" - הקול שלך הוא **'יפה לבשמים'**, זה יגרום לריחות הבשמים הללו, שיהיה "**מָר דְּרוֹר**", ויהיה "**הֲדַסָּה**" - ריח של הדסים, ותזכה לפעול כל הישועות!

הקב"ה יעזור לנו, שנקבל את ימי פורים בקדושה ובטהורה, ונפעל את כל הישועות, אומות העולם - "**פָּרַס וּמָדַי**" ייכנסו בתוך האדמה, ולעם ישראל תהיה הצלחה בכל העניינים, יעלו מעלה מעלה, ובעזרת ה' יתברך תתגלה שכינת עוזו יתברך בכל העולם, ויבוא משיח ויהיה הגאולה השלימה!

חדש!

ישמח לב מבקשי ה'!

שידור השיעור השבועי מתקיים מדי שבוע:

בני ברק
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' יהודה נתשוני 32
ביום ב' בשעה 21:30

נתיבות
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' הפלמ"ח 9
ביום ה' בשעה 21:00

בית אל
ישיבת תפארת בניהו - היכל הקודש
ביום ה' בשעה 21:00

breslev.shely@gmail.com